WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 96. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ТРАВНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 20, 1954. No. 96. VOL. LXI.

ЗДА ЗА СПРАВЕДЛИВИЙ МИР ДЛЯ ВСЬОГО ЛЮДСТВА – ЗАЯВИВ АЙЗЕНҐАВЕР

ВІН ПІДТРИМУЄ СЕКРЕТАРЯ АРМІЇ СТІВЕНСА; ЗАОХОЧУЄ ДИСТРИКТ КОЛЮМБІЯ БУТИ ПЕРШИМ ПРИ СКАСУВАННІ СЕҐРЕҐАЦІЇ В ШКОЛАХ

Шарлотте, Півн. Кар. — Президент Айзенгавер промовляв на стейтовім „Дні Волі" в стейті Північна Кароляйна і заявив перед 30,000 юрбою народу, що він складає таке урочисте приречення: „Уряд ЗДА турбується тільки однією справою, а саме чесним і справедливим миром для всього людства". Хоч наголовки часописів пишуть про щось інше, і хоч багато справ відтягає нас від тієї основної цілі нашої політики, казав президент, то ця основна ціль стоїть нам завжди перед очима. Про цю ціль дбає 99 відсотків усіх урядовців ЗДА, не тільки в федеральному уряді, але також і стейтових і самоуправних, бо всі американці знають, що як довго ми не матимемо справедливого для всіх миру, так довго ми не можемо маршувати до поступу, вперед, щоб здійснити ті мрії, про які так ясно заявилися наші предки в Меклембурзькій Декларації. (Ця декларація складена 20 травня 1775 року, на один рік швидше перед Декларацією Незалежности з 1776 року). Ця Декларація, казав президент, — це заява бути вільними, що її склав американський нарід тоді, і що про неї він дбає і тепер, наслідуючи своїх прапредків. Проти цієї Декларації, казав Айзенгавер, наступає тепер інша доктрина, яка не признає інших вартостей, як тільки матеріялістичні вартості. Але уряд ЗДА не зважає на цю матеріялістичну науку і дбає про справедливий мир та волю для всієї людськости. З президентом був і секретар армії Роберт Т. Стівенс, про якого непорозуміння з сенатором Джозефом Р. МекКарті ведуться переслухання в Сенатській Постійній Слідчій Підкомісії. Стівенс сидів недалеко від президента, який заявив у своїй промові, що вся нація і він має повне довір'я до збройних сил ЗДА, починаючи від її цивільних секретарів, а кінчаючи звичайними вояками. Айзенгавер не згадував прізвища сенатора МекКарті, але його заява була ясним потвердженням, що він вповні підтримує секретаря армії Стівенса в його спорі з сенатором із Висконсіну, який нарікав після відложення сенатських переслухань, що уряд забороною виявити зміст конференції з січня цього року хоче „вибілити" Стівенса. Після того, як представили секретаря армії Стівенса зібраній юрбі, вона його оваційно привітала. Стівенс заявив, що невірні поголоски про його резиґнацію, бо він залишиться на своєму пості так довго, як цього бажатиме „бос". — У Вашинґтоні президент заявив, що дистрикт Клюмбія повинен бути взором для інших стейтів, як і коли треба здійснювати рішення Найвищого Суду ЗДА про скасування сеґреґації в публічних школах ЗДА. Президент заохочував дистрикт Колюмбія, щоб вже приготовлявся до знесення окремих шкіл для дітей кольорових батьків, не чекаючи на дальші вирішення Найвищого Суду в цій справі. Конґресмен Чарлз Р. Джовнес у короткій промові пригадав, що тільки два попередні президенти були присутні на цьому стейтовому Дні Волі в Північній Кароляйні: Вільям Говард Тефт 1909 року і Вудро Вилсон в 1916 році. Після промови Айзенгавер відлетів до Вашинґтону.

З Польщі привезено зброю до Ґватемалі

Вашинґтон. — Державний департамент повідомив, що він має перевірені відомості про те, що шведський корабель „Алфгем" привіз великий вантаж зброї з польського порту в Щеціні до Ґватемалі. Цю зброю впродовж кількох днів вивантажувано в порті Барріос. Представник державного департаменту заявив, що, з огляду на джерело закупу цієї зброї і беручи під увагу прокомуністичне наставлення ґватемальського уряду — цю посилку зброї треба вважати за дуже сумну подію. —Представник ґватемальської амбасади в Вашинґтоні заявив, що немає тут нічого „серйозного" і „сумного", бо Ґватемаля — вільна країна і може купувати зброю, де їй подобається. Державний департамент підкреслив ту обставину, що на Десятій Міжамериканській Конференції в Каракасі в березні цього року, Ґватемаля була тією єдиною американською державою, яка голосувала проти антикомуністичної резолюції, в якій заявлялось, що комунізм загрожує незалежності держав Південної і Середньої Америки. Ґватемальський уряд ще в січні цього року нарікав, що її сусіди — Нікараґуа, Домініканська Республіка, Венесуеля та уряд з півночі (ЗДА) — заміряють напасти на Ґватемалю, щоб усунути її теперішній уряд. ЗДА заперечили це оскарження, твердячи, що уряд Ґватемалі заявами про пляновану „інвазію" намагається виправдати свою боротьбу із внутрішніми противниками.

Канада видає два більйони на оборону

Оттава. — Міністер оборони Брук Клекстон заявив, що канадійський уряд мусить видати в цьому році коло 2,000,000,000 долярів на оборону, хоч можливо, що ситуації в Кореї так поліпшиться, що можна буде зредукувати стаціоновані там канадійські військові сили. Трирічний плян оборони, складений 31 березня цього року становить 5,005,479,000 долярів. Канадійський уряд гордиться тим, що вив'язався з усіх зобов'язань супроти НАТО і ОН в Европі і в Азії. 20,000 канадійських вояків виконують тепер службу поза межами країни в сімох державах. Канада має тільки 15 мільйонів населення, а її оборонні сили складаються з 112,500 вояків в тому числі 3,840 жінок. Три канадійські батальйони перейшли бойовий вишкіл під час війни в Кореї. 36 кораблів готові до служби в фльоті НАТО, а під час мобілізації Канада зможе виставити ще 100 кораблів впродовж кількох місяців. Збудовано п'ять підводних човнів, а цього року спустять на воду ще дев'ять. В серпні минулого року відлетіли до Німеччини чотири „крила" винищувальників, а тепер відлітають турбомоторові винищувачі.

З державної друкарні звільнено дев'ять комуністів

Вашинґтон.—Реймонд Блатенберґер з державної друкарні, зізнаючи перед Конґресовою Комісією Видатків, заявив, що з цієї друкарні звільнено 20 працівників на основі програми льояльности, виданої президентами Труманом і Айзенгавером. Він сказав, що 9 із цих 20 звільнених були запідозрені в комуністичних симпатіях. Між іншими звільнено двох налогових грачів, одного станово ненормального, одного неморальної поведінки та одного наркомана і шістьох бувших судово караних. Ведеться слідство в справі п'ятьох здогадних комуністів та стількох же небезпечних з інших причин.

Відновлено слідство в справі Опенгаймера

Вашинґтон. — Д-р Ґордон Ґрей, голова комісії, яка веде слідство в справі атомового фахівця проф. Роберта Опенгаймера, заявив, що його комісія відновила свою працю і продовжуватиме її після 10-денної перерви, протягом якої досліджувано зібрані матеріяли. Він заявив, що переслухання на цій підкомісії відбуваються за закритими дверми, і тому він не може про них нічого сказати. Комісія Атомової Енерґії звільнила Опенгаймера зі становища атомового дорадника в цій комісії, а президент Айзенгавер заборонив Опенгаймерові доступ до всіх таємниць, що відносяться до атомової і водневої бомб. Опенгаймер заперечив, що він був комуністом, і твердить, що завжди був льояльний до ЗДА.

Сенатор Морс проти дозволу на телефонічні підслухи

Вашинґтон. — Незалежний сенатор Вейн Морс гостро виступив проти закону, який дозволяв би підслухувати телефонічні розмови в тих випадках, коли справа йде про державну безпеку, та послуговуватися цими підслуханими розмовами на судових процесах. Цей закон Палата Репрезентантів вже прийняла. Отже, можна буде використовувати підслухані розмови як доводовий матеріял у суді тільки в таких випадках, коли суд дозволить на підслухи.

СССР погрожує Австрії за протисовєтські виступи

Відень. — Високий комісар СССР в Австрії, Іван Ільїчов, зголосив перед канцлером Раабом і віце-канцлером Шерфом усний протест проти „ворожих і підривних інтриг" у відношенні до совєтської окупаційної армії, проти становища австрійської преси і політики міністра внутрішніх справ. Ільїчов покликався при цьому на систематичне перепачковування до совєтської зони Австрії протисовєтської пропаґандивної літератури, на заборону міністра внутрішніх справ австрійським поліціянтам підкоритися приказам совєтських чинників щодо здирання протисовєтських афіш, врешті на пангімецьку пропаґанду в Австрії ніби з тенденцією нового „аншлюсу" (злуки з Німеччиною). Ільїчов недвозначно загрозив, що коли австрійський уряд не припинить цієї кампанії і не змінить свого відношення, то СССР уживатиме протизаходів. Австрійський уряд рішуче заперечує совєтські оскарження, проте признає, що в Австрії від останньої Берлінської конференції, де Молотов зайняв непримирне становище в справі миру з Австрією, зросли протисовєтські настрої.

Боротьба за балканський пакт

Атени. — Грецький прем'єр Папаґос заявив, що Греція цілком погоджується зі становищем Юґославії і Туреччини, щоб ці три держави підписали — в додачу до існуючого політичного порозуміння — також військовий союз. Без військового союзу, сказав він, ніяке політичне порозуміння не має вартости. Водночас грецький прем'єр виступив проти становища в цій справі Італії, яка загрозила, що покладе „вето" на терені Атлантійського пакту проти пакту названих трьох балканських держав, як довго між Італією і Юґославією нема згоди щодо Трієсту. Італія, Греція і Туреччина є членами Атлантійського пакту, і Італія стоїть на становищі, що всі члени цього пакту мусять мати згоду своїх партнерів на інші міжнародні договори. Греція рішуче цьому протиставиться, покликаючись на приклад турецько-американського і пакістансько-американського пактів, які були просто доведені до відома державам Атлантійського пакту, без питання про їх згоду. ЗДА знаходяться в цій справі в трудній ситуації, бо їм дуже залежить на добрих взаєминах з Італією, тим паче, що Захід не дотримав двічі даних Італії обітниць у справі Трієсту.

СССР вербував шпигунів в Австралії

Кенберра. — Три членна королівська комісія почала переслухування у справі совєтської шпигунської сітки на терені Австралії, виявленої після переходу на сторону Австралії шефа совєтського шпигунства Владіміра Петрова. Головний радник комісії Віндмеєр склав звідомлення на основі актів, предложених Петровим, якими способами совєтська амбасада старалася здобувати довірочні інформації про Австралію. Виходить, що це не приходилось легко, бо впливи комуністів в Австралії дуже обмежені. Цікаво, що совєтська амбасада збирала відомості про окремих людей в Австралії і заклала була відповідну картотеку. Петров мав співпрацювати з кореспондентом ТАСС-у, Вікторем Антоновим, місією якого було перекуплювати австралійських журналістів. Віндмеєр ствердив, що список „кандидатів на інформаторів", що ними користувались Петров і Антонов, був складений кимсь із самих австралійців. Корупція була головним засобом вербування інформаторів для амбасади СССР, яка мала на ту ціль великі фонди.

Приспішена імміґрація італійців до ЗДА

Рим. — В різних містах Італії винайнято додаткові приміщення для консулятів ЗДА і скринінґових комісій та прийнято урядовців для переведення переселенчої акції до ЗДА. За новим іміґраційним законом допускається 60,000 італійців до ЗДА, з того числа 15,000 до родин і кревних, що перебувають в ЗДА, а 45,000 — втікачів із окупованої Юґославією зони Трієсту. 20,000 італійців вже зголосилось до переселення, але затяжна й складна процедура, практикована консулятами в Ґенуї, Палермо і Неаполі, викликала критичні голоси в італійській пресі. Амбасадорка ЗДА Клер Лус обіцяла, що впродовж цього літа видавання віз піде швидкою ходою. Тим часом видано лише 160 віз італійцям за новим законом.

Сесія Верховного Совєту Української ССР

На відзначення 300-ліття „воз'єднання" України з Росією 22-го травня у Києві в урочистій обстанові відкривається ювілейна сесія Верховного Совєту Української ССР. До Києва запрошено делеґацію Білоруської ССР для участи в роботі ювілейної сесії.

КОМУНІСТИ ОБСТОЮЮТЬ СВОЇ ДОМАГАННЯ В ЖЕНЕВІ

КОМУНІСТИ НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ РОЗДІЛИТИ СПРАВИ В'ЄТНАМУ ВІД ЛЯОСУ И КАМБОДЖІ. — ІДЕН ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ВСТУПНІ ВІЙСЬКОВІ ПЕРЕГОВОРИ ПРО СХІДНО-АЗІЙСЬКИЙ ПАКТ. —

Женева. — Так само, як справа миру в Кореї, так і справа замирення в Індо-Китаї опинилася у сліпій вулиці. Несподівано загнало її туди вперте домагання комуністів, які — у відрізненні від держав Заходу — виступають узгідненим одностайним фронтом, щоб говорити про цілий Індо-Китай, отже і про держави Ляосу й Камбоджі, а не тільки про В'єтнам, отже, — щоб вимоги щодо участи комуністів у творенні нового уряду і т. д., торкалися також названих двох перших держав. Тим часом є фактом, що на терені Ляосу і Камбоджі не було ніякого революційного, не то повстанського, комуністичного руху, а комуністи появились там тільки з тими військовими формаціями, що вмаршували з-поза Ляосу і Камбоджі. Тому представники обох останніх названих індо-китайських держав, Франції, Англії і ЗДА домагаються, щоб говорити тільки про В'єтнам, а мир в Ляосі і Камбоджі встановити відкликанням відтіль комуністичних військ. Комуністи рішуче спротивилися цьому, хоч отверто не заперечують факту, що в отих країнах не було комуністичного „резистансу", доказом чого є те, що вони не настоюють навіть на своєму попередньому жаданні, щоб до Женеви запросити також так званії комуністичні „уряди": таких урядів просто нема. Таким чином переговори над індо-китайською проблемою зайшли в сліпий кут, з якого невідомо, як їх витягнути. Тим часом позитивною вісткою є та, буцім то Іден погодився, щоб розпочати „вступну виміну думок" на тему колективного пакту безпеки для Південного Сходу Азії, до якого початково ставився опозиційно. Появилась поголоска, що за яких два тижні розпічнуться такі офіційні наради у Вашинґтоні, спершу поміж ЗДА, Англією, Францією, Австралією і Новою Зеляндією. Незалежно від тих розмов тідбудуться американсько-французькі розмови негайно, як тільки генерал Елі, шеф французького штабу, який з іншими високими старшинами прилетів до Індо-Китаю, предложить новий французький плян військової кампанії проти комуністів в Індо-Китаї. На тамошньому фронті зайшла зміна, що первісна умова щодо евакуації ранених із Дієнбієнфу — перестала діяти. Комуністи не дотримали приречення щодо направи летовища, щоб можна було впродовж кількох днів забрати великими транспортовими літаками бодай тих 450 важко ранених, яких комуністи призначили до евакуації, а евакуація ранених гелікоптерами й малими літаками забрала б тижні часу. За той час, користаючи з приречення французів, що вони не бомбардуватимуть головного шляху біля Дієнбієнфу, як такого, що ним їтимуть транспорти ранених, комуністи пересували б спокійно свої війська. Зрозумівши той маневр комуністів, французи почали наново сильне бомбардування того головного шляху й інших доріг біля Дієнбієнфу. — Довкола тієї справи йдуть взаємні обвинувачення французів і комуністів у Женеві.

Аденауер стримав своїх спільників від подорожі до Москви

Бонн. — Канцлер Аденауер переконав керівників Вільної Демократичної Партії, другої найсильнішої групи в західньо-німецькій урядовій партійній коаліції, щоб не маніфестували надто яскраво своїх угодівських замірів у відношенні до СССР. Після кількох нарад із канцлером, провід названої партії видав комунікат, в якому стверджує, що тісний союз із Заходом далі залишається наріжним каменем західньо-німецької політики, але що в інтересах Західньої Німеччини лежить нав'язання також нормальних дипльоматичних взаємин із СССР. Тому названа партія піднесе цю справу публічно „в слушний час", а покищо підготовляє делеґацію до Москви в інформаційних цілях. — Деякі західньо-німецькі політики, розчарувавшись, що від союзу з Заходом не можуть осягнути ані об'єднання Німеччини, ані признання власної суверенности і відбудови армії, вбачають в безпосередніх переговорах з СССР кращу можливість об'єднати Німеччину.

Нова хвиля втікачів із Сходу

Берлін. — Кількість втікачів із Східньої Німеччини на Захід зросла в останньому місяці на 40%. У квітні місяці більше як 17,600 осіб втекли до Західнього Берліну, на 5,000 більше, як у березні. Ситуація із приміщенням для втікачів і їх прохарчуванням така розпучлива, що західні берлінці переводять вже строгий „скринінґ", стараючись відстрашити східніх німців від утечі на Захід. Але це мало помагає.

Як і коли здійснюватимуть заборону сеґреґації в школах

Вашинґтон. — Після видання урядової заборони проти існування окремих шкіл для дітей білих і кольорових батьків, Найвищий Суд мусить ще вирішити, як і коли має настати заборона расової сеґреґації в публічних школах. Цією справою суд займатиметься на своїй найближчій сесії, що почнеться в жовтні цього року. В суді відбуватимуться переслухування в цій справі, на яких виступатимуть представники тих 17 стейтів, де теперішніми законами дозволені окремі школи для неґритянських дітей. До того часу самі стейти можуть робити приготування в напрямі до скасування окремих шкіл для кольорових дітей. Дистрикт Колюмбія вже почав працю в тому напрямку, але деякі південні стейти вороже прийняли рішення Найвищого Суду, і федеральний уряд матиме клопіт при здійснюванні рішення найвищої судової установи ЗДА. Дехто гадає, що можна буде видати зарядження, щоб діти кольорових батьків могли вибирати ту школу, в районі якої вони живуть, а інші думають про ступневе зрівнювання в правах в ділянці публічного навчання.

В АМЕРИЦІ

● **Посадник міста Мілвокі,** стейт Висконсін, у порозумінні з міською радою звільнив Джорджа Д. Лайона зі становища директора Цивільної Оборони за те, що він гостро спротивився евакуації мешканців цього міста на випадок налету ворожої авіяції. „Безпека наших людей важливіша, як доля одної особи" — заявив посадник Зайдлер.

● **Журналіст Луїс Г. Він** опублікував статтю в журналі „Лук", у якій пише, що популярність сенатора МекКарті так впала, що його аґітація за будьяким сенатором не тільки не допомогла б кандидатові, але ще й пошкодила б йому. Сам сенатор МекКарті не мусить кандидувати, бо його мандат важний ще два роки.

● **Під час проголошення** рішення Найвищого Суду про заборону сеґреґації кольорових дітей в публічних школах були присутні також визначні гості, між ними Дін Ачесон, який назвав це рішення „великим і державнотворчим".

● **Найвищий Суд** Нюйоркського стейту признав Френкові Ф. Келерові 230,000 долярів відшкодування за ногу, яку він втратив під час праці на одному із причалів у місцевому порті. Гроші заплатити має корабельна лінія Ґрейс Лайнес. На Келера впала стіна, і внаслідок цього йому мусіли відтяти праву ногу.

● **В Ню Йорку** передано радникові португальської амбасади Авґустові Р. Портісрові вже шостий виловлювач мін із усіх восьми кораблів, які ЗДА мають дати Португалії в рямках Взаємної Оборонної Допомогової Програми. Портуґальська залога буде ще кілька місяців вишколюватися в одному із портів у Вірджінії. Цей корабель коштував 2 мільйони долярів.

● **Винайдено** лік „скополяміне", який забезпечує від морської недуги під час їзди не тільки кораблем, але і автобусом та літаком.

● **В горішніх вікнах дзвіниці,** що стоїть біля католицької церкви в Джерзі Сіті, у Великодню П'ятницю, появилося таємне світло, яке й досі не зникає. Юрба народу дивиться на це світло кожного вечора. Церковний сторож Метьо Ґваріно поліз був подивитися на дзвіницю на те світло, і його знайшли мертвим.

ДАЛЬШИЙ ВІДГОМІН ЮВІЛЕЙНОГО ФЕСТИВАЛЮ УНС

Ювілейний фестиваль, що відбувся минулої неділі в Карнеґі Голл у Ню Йорку з нагоди 60-річчя Українського Народного Союзу, має все ще широкий відгомін не тільки серед українського, але й американського та чужонаціонального загалу. У вівторок після фестивалю із сенату офіціяльно розіслано до преси повний текст промови сенатора Герберта Лімена, виголошеної під час фестивалю. Промова буде втягнена до Конґресового Рекорду і вже з заголовку згадується, з якої нагоди і де вона була виголошена. Багато газет в країні вже передали вістку про цей виступ та про фестиваль. Подали її теж майже усі чужонаціональні часописі не тільки в метрополії, але й поза нею. Серед українського загалу, коментуючи фестиваль, висловлюється головно побажання, щоб подібні масові культурні імпрези влаштовували не тільки з рідкісних нагод, але перетворити їх у щорічну репрезентативну українську культурну імпрезу метрополії. Велике одушевлення з приводу недільного фестивалю спостерігається зокрема серед осіб із старшої іміґрації, гордих за своїх народжених тут дітей, які були так чисельно заступлені між виконавцями програми. Батьки переконуються, що їхні зусилля, щоб вщепити своїм дітям любов і пошану до далекої їхньої Батьківщини та до їх прадідівської культури, не пішли намарно та при відповідній нагоді ентузіястично проявляються. Цей ентузіязм для своєї рідної культури підкреслюють з признанням у своїх коментарях з нагоди фестивалю й приявні на тій імпрезі американці та особи чужого походження.

З глибоким сентиментом і вдоволенням говорять про цей фестиваль старші члени і піонери Українського Народного Союзу, діставши ще один наявний доказ, що здійснювані ними впродовж довгих років ідеї Українського Народного Союзу не заникають і не слабнуть, але дістають нових заступників і подвижників. Теж і велика кількість осіб з-поміж нової іміґрації, як між виконавцями програми так і приявною публікою, висловлюють своє вдоволення з благородних результатів такої повної співпраці з іншими прошарками нашої спільноти. Своєрідну символіку добачуємо напр. в тому, що новоприбулий диригент „Думки" п. Олександер Микитюк диригував Об'єднаними Хорами під час виконування Американського Гимну та Пісні про Український Народний Союз, а народжений тут п. Степан Марусевич диригував тими ж хорами під час виконування Молитви із „Запорожця за Дунаєм" та з благанням до Владики неба і землі, щоб „дав побачить Рідний Край", а опісля під його ж диригентурою хори та публіка відспівали „Ще не вмерла Україна".

Ілля Бручко, керівник Танцювального Гуртка при ОДУМ, що взяв активну участь у ювілейній імпрезі УНС в Карнеґі Голл.

В СВІТІ

● **Японський прем'єр Йошіда** не захотів фотографуватися разом із американським секретарем оборони Вилсоном і просто втік від фотографів. Він зробив це, щоб не давати приводу японській опозиції називати його американофілом. А поза тим він взагалі ненавидить фотографів. Впродовж 5 років, відколи він є прем'єром, він воює з фотографами: одного з них вдарив парасолею, одному кинув склянку з водою в голову.

● **Женевська конференція** мало коштує в порівнянні з іншими подібними конференціями.. За чотири тижні її тривання , видано на її утримання „лише" $35,000. Перед її скликанням, чотири „запрошуючі" держави — ЗДА, Англія, Франція і СССР — склали були по $15,000, разом $60,000 на її утримання.

● **Комуністична Польща** дуже схвильована фактом, що китайські націоналісти Чіянґ Кай-шека схопили польський корабель „Президент Готвальд" із цілим вантажем, призначеним для червоного Китаю. Польські часописи лають „піратів" і домагаються негайного звороту корабля і всієї залоги.

● **Анна Павкер,** колишній міністер закордонних справ і найбільш впливова особа в комуністичній Румунії, стане в жовтні перед судом разом із „групою державних і партійних достойників". Їх судитимуть за „свідоме перепачкування до партійного і державного апарату ворожих елементів".

● **Совєтський балет,** який не мав щастя у Парижі і покинув те місто, ні разу в ньому не виступивши, по дорозі до Москви зупинився у Східньому Берліні на низку гостинних виступів. Уряд СССР хоче бодай частинно покрити кошти, витрачені на переїзд балету до Парижу.

● **Два американці й один** шотляндець, з-поміж 21 колишніх вояків в Кореї, що залишились по комуністичному боці, вперше від закінчення війни і репатріяційної акції, виголосили через комуністичне радіо в Пейпінґу пропаґандивні промови, в яких прославляли комуністичні порядки в Китаї.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВОЛЯ І ДЕСПОТІЯ

„Було б для нас нестерпним погодитися з тим, щоб віддавати сотні мільйонів душ під деспотичну владу", чи прийти до висновку, що є „можливе порозуміння щодо поділу людства між волею і деспотією".

Таке передала преса на самому початку звідомлення про промову секретаря стейту Доллеса, виголошену в Вильємсбургу, в Вірджінії, з нагоди святкування річниці Резолюції стейту Вірджінії в справі Американської Незалежности та Закону Вірджінії про охорону прав людини. Як знаємо, ця Резолюція була прелюдією до Декларації Незалежности з 4 липня 1776 р. На дещо, що сказав секретар стейту на цьому святі в цей важливий для Америки час, хочемо звернути увагу нашого загалу.

Незалежність і права людини рідко коли вдержуються тільки тому, що їх проголошено, говорив Доллес; вони залежні від охоти і здібности людей боротися за них і гинути, якщо це потрібне, щоб їх втримати.

Такі акти, як проголошення незалежности, треба завжди з пошаною згадувати не тільки з вдячности сучасного покоління до минулого, але й тому, що нам, сучасникам, треба завжди відсвіжувати великі пам'ятки глибокої мудрости і віри наших батьків і прадідів.

Згадуючи, як поставав „великий американський експеримент", секретар стейту не забув пригадати, що в той час деспотія в Европі була дуже сильна і намагалася, з російським царем Александром у проводі, підбити політично весь світ. Подібне діється й тепер. Як загрожена була молода американська республіка при своїм народженні, так ще більше загрожене її існування сьогодні, бо деспотія загарбала вже землі з 800,000,000 душ, а тепер намагається підбити ще 200 мільйонів у Південно-Східній Азії.

Коли З'єдинені Держави були молоді, вони були бідні й слабі, але тоді американці були „революціонерами" з „динамічним духом". Як такі, вони були для світу „смолоскипом" щодо цінностей свободи.

Доллес, очевидно, бажав би, щоб Америка й нині могла бути тим „смолоскипом".

Далі секретар стейту підкреслив дуже сильно „моральний закон" і нашу відповідальність за нього перед Богом. Це поставлено в основу Резолюції та законодавства Вірджінії, на яких взорувалось законодавство Америки, яке теж виключає, щоб люди були слугами держави, та щоб одна держава була паном над іншими. „Моральність є конечним джерелом народної влади", передав Вашингтон своєму народові у своїй „Прощальній Промові".

Виходячи з точки моралі, Доллес доказував, як важко дійти до якогось порозуміння з деспотичними комуністичними режимами, бо ж кожна згода мала б залишати в неволі сотні мільйонів людей. Совєти, говорив Доллес, згадують час від часу про „співжиття", але „співжиття не є в програмі совєтсько-комуністичної віри і практики", бо „свобода, де вона не була б, є постійною небезпекою для них". Проте ніяка людина не має права твердити, що війна неминуча, та що порозуміння неможливе. Це, і тільки це, є причиною, чому З'єдинені Держави далі пертрактують, хоч мають так багато доказів на те, що переговори з комуністами до нічого не допровадять, бо ворог бажає не годитися, а тільки нищити свободу, де вона ще існує. При тих переговорах, зазначив Доллес, „ми не визнаємо компромісу щодо свободи, де вона існує у вільному світі, а також маємо віру в тих, що хоч втратили волю, але її далі домагаються".

При кінці Доллес додав, щоб його слів не розуміли в такий спосіб, що це говорить песиміст. Він певний перемоги вільного світу, коли цей світ буде стояти разом і коли Америка буде вірна тим ідеалам свободи, про які нагадує американська Декларація Незалежности. А коли доводиться переговорювати з Совєтами, треба пам'ятати, що Кремль переговорює тільки тому, що ЗДА — сильні.

ТЕХНІКА ТЕРОРУ

Коли б ще недавно хтось сказав, що до людей стосуватимуть експерименти, роблені на тваринах для досліджения реакції їх нервів, свідомости й підсвідомости, то це сприйняли б як кепський жарт. Проте сьогодні одверто пишеться про застосування до людей „павловських метод", а люди спокійно це читають, дискутують і не думають, що треба викоренити джерело, яке породило те дике експериментаторство і зрівнювання людини з звіриною. Що таке „павловська метода"? Іван Петровіч Павлов був російським психологом на переломі останнього століття, який перевів такий експеримент з собакою: скільки разів собака діставала їсти — дзвонив дзвінок. Це повторювалось систематично і довго. Аж раз — задзвонив той самий дзвінок, але собаці не дали їсти. Проте собаці, як то бувало при їді, потекла з рота слина і вона наче чула запах і бачила неіснуючу їжу. Це був „умовний рефлекс". Тоталітарні системи — націонал-соціялістична і комуністична — почали застосовувати ту „павловську методу" для власних цілей: щоб постійним повторюванням тих самих доктрин і впоюванням їх прерізними способами зробити людину безвольною машиною, яка „умовно" реагувала б, наче на потиснення ґудзика. У ленінградській Академії Наук є окремий відділ, який займається теоретичним розробленням питань, як зостосовувати „павловські методи" до людей для політичних комуністичних цілей.

Пише про це лікар-психіятр, тепер лектор суспільної психології у Колумбійському університеті в Ню Йорку, а під час другої світової війни — голова психологічного відділу в голляндській армії, голляндець д-р Джоост Меерлоо, на сторінках недільного додатку до „Ню Йорк Таймсу", нав'язуючи до тих понурих відкрить, що їх зроблено після повороту з корейського полону американських вояків. Щойно детальні звідомлення тих полонених про поведення з ними китайських індоктринаторів кинули світло на систему, стосовану совєтськими комуністами не тільки до нещасних полонених, але — вже грубо раніше — до власних в'язнів. І щойно у світлі відомостей про те „уроблювання" людини на автомат стають дещо зрозумілими „признання до вини", такі характеристичні для всіх совєтських судових процесів. Кажемо „дещо", бо цілком можна б їх зрозуміти тільки тоді, коли б пізнати в деталях той страхітливий процес індоктринації, що його власне проходили полонені в Кореї, чи в'язні в Луб'янці.

Зрештою — голляндський учений психолог і практик психіятр пригадує, що ця сучасна большевицька метода є тільки вдосконаленням давніх метод, що служили тій самій цілі: здобувати бажані зізнання від в'язнів чи полонених, або робити їх своїми невільними слугами. Раніше тортурували людей у спеціяльних камерах, при чому вправді засобом ламання духа був головно фізичний біль, але було ним також переконування в'язня в його безсильності і користі, що їх в'язень матиме з підкорення себе волі ката. Пізніше прийшли методи безконечних поліційних переслухувань і стосування „третього ступня", також з метою довести мученого до стану, коли він втрачає контролю над своїми нервами і всякою пляновою реакцією. Людина має стати здібна до „безумовних рефлексів", себто діяти цілком під диктатом чужої волі, підпорядковуючись їй і відгадуючи її бажання, навіть і без попередньої навички до згуків, що викликали автоматичну реакцію змислів.

В даному випадку ролю дзвінка, що врізався в підсвідомість собаки, грають повторювані слова, гасла, доктрини. Починається із збентежування предмету експерименту: його засипається безліччю запитів, він плутається, забуває, що відповів перед хвилиною, робить помилки, стає непевний і розгублений. Потім наступає постійне принижування його, груба поведінка з ним, морення його голодом, тримання у бруді, виставляння на холод, стягання на можливо найнижчий ступінь веґетації. Йому не дозволяють митися та голитися. Довгими годинами мусить стоячи відповідати на сотні й тисячі запитів, при чому слідчі часто змінюються, отже самі не відчувають ніякої втоми. Тим безоглядніше вони вказують допитуваному на його помилки у відповідях. Згодом він цілком збивається спантелику, стає отупілий і не всилі відрізняти дійсности від уяви. Після того допомагають жертві сказати щось ніби правильно. Хвалять її за те, дозволяють закурити цигарку чи сісти на хвилину. В „нагороду" за „добрі" відповіді запалюють в печі його холодної келії, або дозволяють йому вмитися. Помалу язик жертви сам починає складати слова, бажані катам. Жертва перебуває наче в гіпнотичному трансі. Очевидно, що чимало можуть допомогти й іньєкції задурманюючих наркотиків чи непостережно сипаний до харчу трійливий плин. Жертва „м'якне" і готова „зізнавати" — все, чого тільки хоче кат: чи то „признатися", що скидала з американського літака на Корею бактерії заразних недуг, чи виконувала шпигунську роботу, або інший злочин, що його ніколи не було.

Перший раз, каже д-р Меерлоо, світ став перед загадкою таких зізнань підсудного у 1933 році, коли то голляндець Ван дер Ліббе, худощавий чоловічок малого зросту, „признався" на судовому процесі у Берліні, що він підпалив величезний будинок райхстаґу (парляменту). Пізніше та загадка повторювалась на масових показових совєтських процесах у 1936 і 1937 роках, коли з-правила підсудні признавалися до всіх закидуваних їм абсурдним актом обвинувачення злочинів, дармащо повинні були б знати, що все одно їх зліквідують. Однак воля жертв була цілковито зламана і їх ум поневолений. У довгій попередній „науковій" і безумовно „фаховій" підготові доведено їх власне до стану автоматів, що діяли під диктатом чужої волі і чужих бажань — на власну ганьбу і погубу. Ті, які мають досить сили волі і стійкости духа, щоб якийсь час опертись таким експериментам, приймають інколи свідомо тактику — показуватись ревнішими, ніж цього хочуть і це потрібно комуністичному слідчому. Вони оповідають тоді неймовірні речі, признаються до злочинів, в які ніхто не всилі повірити, обвинувачують всіх і вся, сперечаються зі слідчими, що їхні страхітливі зізнання правдиві, такою своєю поведінкою доводять слідчих до переконання, що вони небезпечні і ліпше залишити їх в спокою. Інколи це вдається, але рідко. Навіть найстійкіші духом, навіть найвитриваліші тілом — заломлюються. Широко говорив про це генерал Дін, який запевняв, що коли б удруге мав попасти в комуністичний полон, то відразу покінчив би самогубством.

Треба було дожити культурі людства до 50-х років 20 сторіччя, щоб діялись такі речі, і діялись — безкарно.

УКП

(До 30-річчя ліквідації укапістів)

Нещодавно в УССР відбувся з'їзд Комуністичної партії України — КПУ („б" — большевики — в офіційній назві вже відсутнє). З матеріялів з'їзду довідуємось, що відсоток партійних комуністів в Україні і тепер, по 35 роках існування совєтського режиму, не дорівнює стосунково відсоткові „партизованої" людности неукраїнської національности. В умовинах тоталітарного режиму це означає насамперед те, що Москва й досі не цілком довіряє комуністам української національности в Україні.

Правду кажучи, це нас не дивує: Комуністична партія України від самого початку була подумана як партія над Україною, як партія окупантів і найманців Москви. Тому український (за національністю) склад членства КП(б)У Москва завжди пильно реґулювала: певний відсоток на місцях, менший — в середніх ланках партійного апарату і ще менший — в керівних, в обкомах і ЦК. Теперішній Кириченко — це, по суті перший „ген-сек" в Україні, що походить з українців (розуміється, його українство також є категорія суто етнічна, а не національно-політична).

Але КП(б)У, за плянами Москви, мала бути не лише партією окупантів, а й „приводним пасом", який би Україну, її людність, зв'язував із Москвою певними позорами „братньої дружби"; тож КП(б)У мала бути до якоїсь міри „корінізована", під українську загримована. Звідси — українізація парт-совапарату. Українська мова в офіційних паперах (у живій розмові партійців середньо-вищої ланки переважала мова російська, а перед масою завжди докучний рефрен: „Ізвіняюсь, я єщо недостаточно овладєл украінскім язиком"). Звідси ж і комічні пасуси, як вишивана сорочка Хрущова і Постишева, поки вони були в Україні. Звідси ж і періодична кампанія „вовлєченія" (затягання, вербування) в компартію „ліц с украінскім прошлим".

На останньому моменті хочемо трохи спинитися. Річ у тім, що „самоотверженних малороссов" Москва мала в КП(б)У подостатком. Їй важливо було мати в лавах партії певний відсоток вже не „малоросів", а людей з виразним українським національно-культурним і політичним обличчям. Не назавжди, не „всерйоз і надовго", а на певний час, відповідно до калькуляції комуністичних дириґентів у Москві. По „виконанні свого завдання" ці „ліца с украінской фізіономієй" безжально розстрілювало ГПУ або запроторювало в нетрі Півночі чи Сибіру.

Отже всякі ілюзорні пляни надати КП(б)У національно-українського характеру — шляхом інфільтрації лав національно-свідомим елементом — дуже скоро показалися марними.

Не знати, чи передбачали це творці окремої від КП(б)У української комуністичної партії (УКП), чи взагалі воліли „грати у відкриту", ловлячи Москву на її радикальних словесних заявах. Досить того, що частина колишніх українських лівих есерів (так званих „боротьбістів"), які не підпорядкувалися ухвалі свого ЦК про саморозпуск у березні 1920 року, і частина колишніх українських лівих соціял-демократів (так званих „незалежників"), із „федералістичною" опозицією в лоні самої КП(б)У створили окрему партію з комуністичною програмою і назвали її УКП.

Тоді ще не було диктатури Сталіна, в правлячій партії допускалася дискусія і опозиція, — тож керований Леніним московський ЦК не поважився зразу ж „дати по шапці" УКП. Укапісти цілком логічно обґрунтовували, що КП(б)У вже самою назвою підкреслює свій неукраїнський характер. А відсутність окремого представника від України в Комінтерні, а лише через Москву, — цілком, мовляв, ставить Україну в підрядне і від Москви залежне становище.

І найпершим своїм завданням УКП постановила домогтися урівноправнення України (УССР) з Московщиною (РСФСР) „по партійній лінії" — на форумі Комінтерну. З цією метою УКП двічі інтервеніював в Комінтерні в Москві, висилаючи туди своїх делеґатів. Президія Комінтерну, на чолі якої стояв тоді „старший большевик" Г. Зінов'єв,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОТРІБНА ДИСКУСІЯ

(Допис із Лондону)

Комуністична Москва влаштувала пишний „ювілей воз'єднання" України з Московщиною, святкуючи 300-ліття Переяславського трактату. Головна частина цього ювілею відбувається в травні ц. р. Українська еміґрація відзначила в пресі цю дату, від якої почала Москва ширити свої впливи на Захід і фактично стала великодержавою. На диво, польська преса на еміґрації обминула проблему Переяславського трактату. Тільки в сателітській Польщі мусять поляки приймати „казьонне", російське пояснення події, що сталася тому 300 років, і „святкують" цю подію разом з іншими підсовєтськими народами.

В Лондоні є численна польська інтеліґенція, включно з професорами колишнього польського університету в Вильні, з науковими товариствами, політичними клюбами та всякими спеціяльними інститутами, що містяться у власних будинках і мають свої добрі бібліотеки. 5 травня Польський Інститут для дослідження міжнародних справ у Лондоні влаштував виклад українця, п. Володимира Шаяна, про „Переяславський договір на тлі польсько-українських проблем". П. Шаян подав огляд подій, що довели до договору українського гетьмана Богдана Хмельницького з московським царем 1654 р. в Переяславі. Референт навів чимало фактів, які свідчать, що ідея Богдана Хмельницького, від самого початку революції 1648 р., була спрямована не проти Польщі як держави, а проти непорядків у тій державі. Однак Польща, під проводом „кресових" магнатів, як Ярема Вишневецький, Конєцпольський і ін., не хотіла визнати ніякого права для козацького стану, що став на чолі української відновленої державности. Непримиренність тодішніх провідників Польщі супроти козацької України примусила Хмельницького шукати союзників, де тільки міг: в Швеції, в Криму, в Туреччині, в Бранденбурґу, навіть в далекій Англії. Московський цар, після довгого вагання, прийняв Україну „під свою високу руку" в 1654 році. Московський цар дав (на словах) Україні більше ніж хотіла дати Польща: ґарантію фактичної самостійности і навіть пообіцяв визволити від Польщі інші українські території, що лишалися за межами Козацької України (Волинь, Галичина і ін.).

Доказом того, що уряд України шукав і після присяги цареві в Переяславі порозуміння з Польщею, є договір гетьмана Виговського з польськими представниками в Гадячі, у вересні 1658 року. Це був плян створення триєдиної федерації: України, Польщі й Литви. Автором цього договору був европейської слави учений, український шляхтич Юрій Немирич. Але Польща не вміла використати нагоди, яку їй тоді давала історія, не схотіла додержати умови, підписаної в Гадячі, і пхнула велику частину українців до московської орієнтації. П. Шаян зробив деякі порівняння польських помилок щодо України в 20 стол. з помилками 17 стол. і закликав учитися з минулого, щоб не повторити помилок в майбутньому.

Після реферату зав'язалася широка й дуже цікава дискусія, в якій взяли участь і поляки і українці. З українців промовляли, з історичними фактами і порівняннями до сучасности, пп. Панас Феденко і Михайло Добрянський. Перший промовець торкнувся, зокрема, проблеми соціяльних відносин в Україні після революції Хмельницького. Хмельницький, — казав він, — виступав не тільки під кличами боротьби „за віру" православну, але також кликав селян до боротьби за їх право бути вільними людьми. Наприклад, відомий із історичних джерел заклик Хмельницького до польського селянства, в якому гетьман писав до „ляхув, з намі пшиязьство тшимайонцих". Друге, на що звернув увагу український учасник дискусії — це релігійна боротьба, небажання України миритися з будь-якою формою релігії, накинутою згори.

Загроза повороту шляхти в Україну після Гадяцького договору зірвала цей політичний плян Виговського, і він мусів зректися влади. Натиск Варшави, яка не хотіла визнати рівноправности для православної ієрархії, довів до загострення релігійної боротьби і до зміцнення московської орієнтації.

П. Добрянський навів багато прикладів, як ті українці, що щиро хотіли порозуміння з Польщею, гинули від своїх, від поляків чи навіть самі на себе руку накладали. Виговського розстріляно без суду, хоч він був сенатором Польщі і воєводою Київським. Немирича вбили свої українці, коли виявилися згубні наслідки Гадяцького договору. В недавніх десятиліттях — політик Західньої України, Володимир Бачинський, після своїх марних спроб договоритися з поляками, кінчив життя самогубством у Львові 1922 року.

Цікава була відповідь поляків на реферат п. Шаяна і на уваги українських учасників дискусії. Промовляли професори польського університету в Лондоні: пп. Пашкевич, Свяневіч, Жултовський і Вельборський. Всі вони підкреслювали вагу дискусії між українцями і поляками. Один із поляків висловився, що Польща кожного разу, коли не вміла договоритися в минулому з українцями, тим самим забивала цвяхи у власну домовину... Поляки говорили про „братній український народ".

Відомо, що польська опінія стоїть і досі під впливом фальшиво-патріотичних романів Сєнкевіча. Цю опінію, що неґує українство взагалі, може переломити тільки польська наука. Тому бажаємо, щоб з українського боку було більше спроб наукової дискусії на польсько-українські теми. Правда про своїх сусідів потрібна і нам і полякам.

О. Н.

Д-р Тома Воробець

ІНДІЯНИ В ЗДА

Сучасний стан на тлі історичної долі

(4)

Духові цінності

Індіяни від давніх часів задержали цінності, що їх механізована цивілізація давно затратила: безпосереднє відчування природи і зв'язок з нею, здорову радість життя і глибоке почуття віри, що визначають первні їхньої особливої мистецької творчости.

Початки поезії індіян сягають часів ацтеків, які мали окремі школи для поетів і співаків. Знавці кажуть, що кожний індіянин — потенціяльний поет. Творення поем чи пісень випливало у них із потреби життя: мольби-благання богів і духів, для одержання помочі в хворобі, для осягнення перемоги у війні, відвернення нещастя, для успіхів в полюванні й любові.

Найкраще висловив це один індіянин: „коли людина бажає осягнути чогось, що переходить людські сили, вона мусить мати щось більше за людську силу". Коли мати-індіянка приготовляла лік для хворої дитини, вона співала пісню в переконанні, що продиктував їй цю пісню дух померлого.

Славний воїн, великий Ситінґ Бул із Сайюкс племени був не лише вождем та лікарем, але й поетом.

Сучасне малярство індіян базується на традиційних темах і стилістиці. Індіянські малярі користуються майже виключно, як і в минулім водністими кольорами, казеїною й олівцем.

Старі вірування

Почитання зроблених людською рукою символів-фігур мало було поширене серед індіян. Вони покланялися й молилися до сонця, грому, вітру й землі, як символів вищої сили. Вірили в надприродні сили предків, деяких тварин і птахів, перед постатями яких, встановленими на престолах, заносили мольби.

Старі вірування ще й дотепер закорінені серед головно старих індіян. Вони вірять, що вітер, який виє в темну ніч, коли шаліє буря, є голосом духів.

Коли дитина неспокійно спить або скрикує у сні — це означає що її мучать злі духи. Одинокий засіб змилити чарівницю, щоб не пізнала дитину — намалювати лице червоною фарбою.

Тяжкою була праця перших християнських місіонарів, щоб знайти зрозуміння для істин християнської віри. Один навернений індіянин висказував своє почування такими словами: „Зрозуміло, я не вірю, що Христос є мій спаситель, однак це є правда, що існують різні стежки, щоб зійти на вершок гори".

Чародійники-лікарі

Народне, чародійне лікування назагал мало різниться від практики, знаної в Европі, Азії чи Африці.

Від найдавніших часів справа лікування є частиною старих вірувань та забобонів, а почасти досвідом, здобутим з-перед часів наукової медицини.

Чи давніх і сучасних чародійників-лікарів можна вважати шарлятанами — тяжко відповісти. Багато з них, ще й сьогодні переконані у своїх надприродних здібностях, підтримувані довір'ям головно старших індіян, а нерідко й молодших, цивілізованих.

Доктори Александер і Доротея Лайтон, лікарі й антропологи, по проведених кількарічних дослідах в Неваго резервації стверджують, що діяльність чародійних лікарів, принайменше з психологічного боку, була навіть корисна, коли вона користувалась нешкідливими зелами. Але в більшості випадків їхня практика є шкідливим ще надто поширеним явищем відсталости. На Алясці, наприклад, є звичай качати хворого із гарячкою по снігу. У випадках захворіння дітей на кір, недуги дихальних органів (грипа, запалення легенів) чи інфекційні недуги, цей звичай часто буває причиною смертельних комплікацій.

Серед цивілізованих індіян в Оклагомі, де лікарська опіка добре наладнана й загальнодоступна, я спостерігав багато випадків „лікування" чародійниками-лікарями туберкульози через здряпування нашкірка на грудях і плечах хворих.

Деякі чародійники-лікарі лікували хворих звичайною аспіриною, вимовляючи чи співаючи при цьому магічні заклинання. Я мав нагоду бачити матір індіянку біля ліжка сина, який умирав в шпиталі. Удень і вночі вона не відступала від сина, невтомно розтираючи тіло хворого й шепчучи молитви, а точніше заклинання. Індіяни вірили, що ця жінка посідала надприродні лікувальні здібності. Я виніс враження, що зусилля й віра матері продовжили хоч на короткий час життя сина.

Охорона здоров'я індіян

Сучасний стан охорони здоров'я індіян можна назагал порівняти зі станом охорони здоров'я населення ЗДА з-перед п'ятдесяти років.

При зустрічі з білою расою, по відкритті Америки, індіяни вперше зустрілися з багатьма хворобами, до того часу серед них незнаними.

Медициною прийнято, що людський організм, наражений вперше на заразливу хворобу, здібний витворювати засоби оборони проти цієї хвороби. Названі імуно-біологічними чинниками, вони посилюють відпірність організму і полегшують перебіг хвороби. Відомим явищем під час першої світової війни був гострий і тяжкий перебіг туберкульози у негрів, привезених до Франції, де вони вперше зустрілися з цією недугою.

Як зазначено, індіяни доволі пізно запізналися з деякими заразливими хворобами. Новітні спостереження свідчать, що назагал індіяни є значно менше відпорні, ніж білі люди, проти знаних захворувань.

Статистичні дані з 1950 року показують далеко вищу смертність індіян з причин заразливих недуг, головно туберкульози.

Перегляд даних виявляє теж значно вищу смертність унаслідок хвороб, яким можна запобігати через покращання лікарської опіки й побутових та гігієнічних умовин життя.

Зате серед індіян значно менша смертність, спричинювана недуґами старого віку, як пістряк, серцеві хвороби й судинна склероза. Це явище залишається ще не висвітленим. Імовірно, попри історично-побутові умовини, можна припускати існування корисних конституційних властивостей у індіян. Назагал новітні спостереження свідчать про зріст смертности серед індіян від пістряка. Одначе, треба ствердити стале знижування смертности серед індіян на протязі останніх десяти років з поліпшенням лікарської опіки й добробуту.

Трахома — хронічне запалення очей, знане в Єгипті, Азії, деяких країнах Европи й в Україні — була дуже поширеною серед індіян 25 років тому. Завдяки запобіжним заходам і успішному лікуванню, вона зустрічається тепер рідко.

Засадою лікарської опіки для управнених індіян, членів племен, якими на основі договорів опікується уряд ЗДА, є безкоштовне лікування. Федеральний уряд морально зобов'язаний забезпечити їм повну медичну допомогу від народження і до смерти.

Біла жінка індіянина та їхні діти також мають право користуватись із безкоштовної лікарської й шпитальної опіки. Однак індіянка — жінка білого та їхні діти не мають цього права, якщо не живуть в резервації або не є членами племени.

Видатки на охорону здоров'я стоять на другому місці по шкільництві.

Перші початки організованої охорони здоров'я індіян датуються від 1832 року, — від часів, коли медичний корпус армії подавав їм лікарську допомогу. За цивільної влади, перший шпиталь для індіян утворено між 1880 і 1890 роками. В 1924 р. зорганізовано окремий Відділ охорони здоров'я при Бюрі для індіянських справ. Цей

(Закінчення на стор. 4-тій)

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФАРМ

Сьогодні майже 91 відсоток американських фарм мають електрику, і цей відсоток весь час зростає. Двадцять років тому електрику мали приблизно 11 відсотків фарм.

Важливим фактором цього поступового удосконалення фармерського побуту були провінційні електричні кооперативи, більшість яких розвинулась після 1935 року, коли актом Конгресу була створена Електрифікаційна Адміністрація, загально знана під ім'ям РЕА. Ця адміністрація давала довготермінові та низькопроцентові позички таким організаціям, що мали намір забезпечити електрифікацію та обслугою американські фарми. Крім того видавались короткотермінові позички на видатки, пов'язані з проведенням електрики, удосконаленням водотягів тощо по фармах.

Основна мета діяльности РЕА була 1) зміцнити національну економіку в період депресії тридцятих років і 2) заохотити електричні компанії до забезпечення електрикою віддалених районів Америки.

Ініціятори організації РЕА сподівались пожвавлення роботи комерційних компаній. Натомісць, майже всі заяви про надання позичок для електрифікації фарм подані були від фармерських кооперативів, що відразу були зорганізовані по всій Америці. Загалом на листі організації, яким було видано позички, є 1,079 організацій. З них 985 — фармерські кооперативи, 69 — стейтові та міські адміністрації і тільки 25 приватних компаній. Безінтересовність і малий відсоток з позичок, якими забезпечували електричні кооперативи своїх споживачів, творили сильну конкуренцію приватним компаніям і часто примушували їх знижувати ціни.

РЕА бере тільки 2 відсотки з позичок і від 1944 року термін сплати боргу був збільшений з 25 років до 35 років. Здебільшого майже всі фармери сплатили свій борг навіть в коротший термін.

Щороку РЕА мусить давати звіти про число фарм, що ще досі не мають електрики. З тих звітів видно, що в червні 1953 року було 4,888,460 фарм цілком забезпечених електрикою. Але залишається ще не електрифікованими 493,674 фарми. Трохи більше ніж половина електрифікованих фарм (2,631,-647) обслуговується місцевими електровнями, що їх фінансує РЕА. Решту здебільшого обслуговують приватні компанії, а ще деякі — різні громадські та стейтові адміністрації.

Керівництво РЕА вживає всіх можливих заходів, щоб провести електрику до всіх без винятку американських фарм і тим удосконалити і підняти рівень сільського господарства в цілій країні.

Загальна Рада.

ПЕРЕД ЗУСТРІЧЧЮ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ У ТОРОНТІ

У нас часами недоцінюється ролі мистецтва в боротьбі за визволення. Мистецтво в сучасній добі стало великою зброєю і на прикладі хоч би большевиків можна бачити скільки при його допомозі можна зробити. Українські мистці на Рідних Землях знають про силу, що її вони в своїх руках мають і тому саме ми є свідками частих повідомлень про большевицькі нагінки на того, чи іншого українського мистця, який помимо всієї суворости большевицької цензури вміє надхнути свої твори українським духом, українським змістом так, що вони стають дійсною „націоналістичною загрозою" для імперіялістичної Росії.

На еміграції українські мистці працюють наполегливо, не зважаючи на дійсно несприятливі обставини. Не зважаючи на ті обставини, появляються все таки нові книги, нові твори мистецтва, які завжди і всюди є висловом волі українського народу до вільного, чоловікоподібного життя.

Тому саме Перша Зустріч Українських Мистців Америки й Канади з громадянством, що запляновано на дні 3, 4, і 5, липня ц. р. в Торонті викликала велике зацікавлення серед найширших кіл нашої громади. Це ж дійсно уперше на цьому континенті мають з'їхатися творці вільної української культури, заманіфестувати свою єдність із непокореною і незламною Батьківщиною і показати ту всю свою творчу силу, свої творчі спроможності.

Одним із голосів, що висловлює погляди широких верств нашої громади, є лист ветерана українських визвольних змагань, літуна української повітряної фльоти М. Марка, який у своєму щирому листі до Комітету Зустрічі пише: „я старатимусь зробити все, щоб Ст. Кетерінс був гідно заступлений на тому дуже важливому і небувалому ще в Канаді конгресі української культури. Коли читаю імена членів комітету для підготови зустрічі, я особисто певний, за щасливе її переведення і за певний успіх!"

Програма Зустрічі, розплянована на три дні (які є вільними від праці), а яка передбачає малярську виставку в Торонтонській Арт Галлері, де ще дотепер ніколи українські мистці не мали нагоди вставляти своїх творів, великий концерт на площі Всеканадійської Вистави, яка прегарно положена над озером, в тіні прекрасних дерев, із усім модерним вивінуванням для концертів, театральна виставка нюйоркського театру корифея української сцени Йосифа Гірняка, публічна сесія мистців із наміченими рефератами проф. Ю. Шереха, проф. Д. Горняткевича, д-р В. Витвицького, проф. Л. Ревуцького і ред. І. Кедрина, а вкінці репрезентативне прийняття в залях одинокого того роду на канадійській землі королівського палацу Каса Лома — все це запевняє учасникам зустрічі дійсно небувалу нагоду перевести незабутні години серед передових творців української культури.

Коли тисячна громада збереться в тих днях у Торонті, голос вільного українського мистецтва пролунає широко по цілому світі. А до голосу мистецтва світ уважливо прислухається.

Л.

УКП

(Закінчення зі стор. 2)

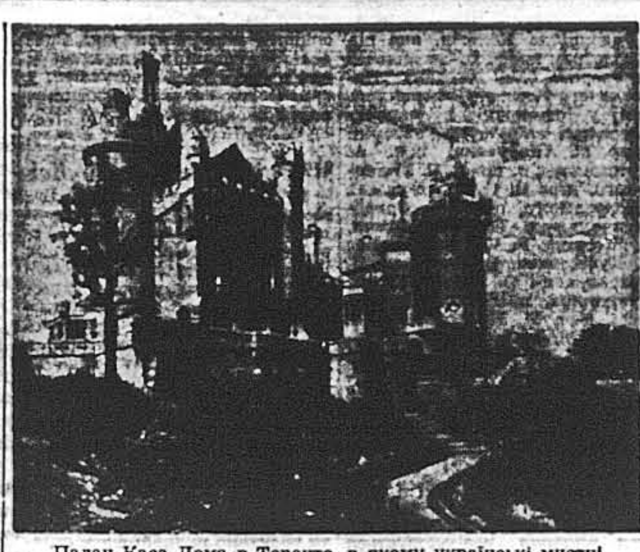
почувала себе досить прикро в обличчі вимог УКП, бо основна вимога — створити окрему українську секцію в Комінтерні — „старшим большевикам" видавалася цілком слушною, логічною, отже одверто заперечити не було грунту. А в той же час — большевицький центр почував себе спадкоємцем кремлівських попередників-царів, „собірателей і покорітелей" усіх „окраін", „тащітелей і нє пущатєлєй" — отже як же можна було цих „націонал-інтелігентів" (так називали большевики укапістів), „вчорашніх петлюрівців" поставити вище від випробуваної льокайської КП(б)У? Ще чого доброго від партійної самостійности вони перейдуть до державної самостійности, до відірвання УССР.

І президія Комінтерну крутила-вертіла, відсилала „порозумітися з КП(б)У", а тим часом ГПУ в Україні „збирало матеріяли" на укапістів і провадило арешти. Коли „матеріялів" уже було досить, а значна частина укапістів сиділа в підвалах ГПУ як „автокефалісти" і „петлюрівські бандити", тоді Москва — це вже було 1924 року — пред'явила УКП ультиматум: самозліквідуватися. Можуть, мовляв, бувші укапісти вступати в КП(б)У, але на загальних підставах, без зарахування стажу.

Пізніше всі укапісти були зліквідовані — так ті, що пішли в КП(б)У, як і ті, що до неї не пішли. Вже в 30-х роках ні про Авдієнка, ні про Драгомирецького, Фідровського та інших видатніших укапістів не було жадної чутки. Так само були зліквідовані всі ті колишні „боротьбісти" і „незалежники", що свого часу влилися в КП(б)У. Доля їх і взагалі всіх „націонал-ухильників" виразно свідчить, що Москва ніколи не респектувала — принаймні щодо України — тотожніх соціяльних і соціяльно-політичних постулятів, якщо з ними пов'язувалась вимога фактичної, а не паперової самостійности. Ці постуляти були і є в руках Москви лише зручним прикриттям, „братолюбною" маскою, щоб затримати Україну в орбіті свого впливу і панування. Це слід добре усвідомити і запам'ятати. Бо так робитиме не лише червона Москва, а й біла і всяка інша.

Б. Сивенко

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Палац Каса Лома в Торонто, в якому українські мистці прийматимуть громадянство.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Німеччині

ПРАЦЯ СТАРИХ УКРАЇНЦІВ У ФАРЕЛІ

У м. Фарель (Німеччина) проживає невелике число старих українців віком між 60 і 80 років. Хоч здоров'я їх погане, проте їх праця є плідною. Крім сходин, національних свят, рефератів та наукових відчитів, тут відбуваються також різного роду імпрези.

На мистецькій виставці, що була влаштована 13 грудня м. р. в таборі для старих, українських відділ домінував над експонатами інших народів. На мистецькій виставці в Ольденбурзі українські вишивки фарельських старих українців викликали навіть подив.

25 грудня 1953 р. відсвятковано 700-річчя коронації короля Данила. З цієї нагоди о. декан Москалик відправив молебен і виголосив гарну промову. В програму свята ввійшли два реферати: о. дек. Москалика та голови української групи п. Ізидора Юськевича та дуети пп. Віктора і Олени Яворських.

У Фарелі, 21 березня ц. р., відбулась теж академія в честь Тараса Шевченка, на яку крім українців прибули представниця управи табору п-і Вурґгарт, як також польські, литовські, латвійські, російські та інші гості. Вступне слово та реферат виголосив п. І. Юськевич, а вірші продеклямували п-і Юліяна Юськевич („Іван Підкова") та п. Дмитро Щербань („Розрита могила").

В дальшій частині свята виконано хорові репродукції: „Заповіт", „Думи мої", „Чуєш, брате мій" і „Реве та стогне", під орудою п. Віктора Яворського колишні співаки київської сцени. Віктор і Олена Яворські бездоганно виконали дуети: „На Шевченка", „Скажи мені правду" і молитву „Ой Ти, Боже милосердний". Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено це гарне свято.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ У РАДІО „ВИЗВОЛЕННЯ"

З першим квітня ц. р. приступив до праці український відділ радіо „Визволення". З американського боку очолив відділ п. И. Діз, українським керманичем є п. Микола Ковальський з Парижі. Покищо в українському відділі працюють три редактори й одна стенотипістка. Це є: ред. Юрій Таркович, що з уваги на знання англійської мови виконує обов'язки помічника п. Діза, ред. Микола Ковальський, керманич відділу й редактор, д-р Ростислав Єндик — редактор. П. Олена Юрченко працює як машиністка, а згодом перейме обов'язки дикторки. Незабаром має прибути до відділу п. Микола Степаненко. Радієві авдиції почалися з початком травня.

Український відділ при радіо „Визволення", створений на підставі домовлення п. Миколи Лівицького з европейським керівництвом АКВВ на базі т. зв. „конкретної роботи" без устійнення будьякої політичної плятформи.

Від 1 травня редакційний персонал має збільшитися на 11 осіб редакторського складу, і тут намічують кандидатури Дубровського, Гриценка, Голіяна, Діберта, Ортинського, Котовича, а то й Пеленського та Доленка.

В Бразилії

УСПІХ ІЇ МАЦЮК

Часопис „А Газета", Сан Павло, помістив світлину нашої відомої співачки, пані Ії Мацюк, що перебувала на гостинних виступах у Сан Павлі, з нагоди 400-літнього ювілею існування цього міста. Крім світлини, згаданий часопис подав також докладну рецензію про виступи української співачки з Куритиби.

„А Газета" пише: „Серед складу співаків добірної плеяди в нашому радіо, маємо приємність гостити українську співачку — пані Ію Мацюк.

Всі її виступи відбуваються при участі симфонічної оркестри, під проводом знаменитих маестро п. п. Белярді і Сержі. У програмі виступів співачки — твори відомих майстрів камерної музики, композиторів-клясиків, уривки з опер, модерні співи та іскристий фолкльор її народу.

Пані Ія Мацюк добре знана уже серед музичних кіл Бразилії з успішних її виступів у Ріо де Жанейро — в муніципальному театрі та в національному радіо, в Сан Павлі — теж в муніципальному театрі та в радіо „Культура", а також в Кампінасі, в естадах Парана, Санта Катаріна та Ріо Гранде.

● **Сензацією** японських кінотеатрів є останній американський фільм про експериментальний вибух водневої бомби в 1952 рооці. Ні один фільм не стягнув стільки публіки до кінотеатрів, як цей. Японці в глибокій мовчанці оглядають фільм, що живо нагадує їм трагічну в історії Японії подію — скинення перших атомових бомб на Гірошіму й Нагасакі в 1945 р. і недавнє попечення японських рибалок радіоактивним попелом в дні 1 березня ц. р.

Українська Літературно-Мистецька Клюб
Ню Йорк, 149, 2nd Av.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 21-го травня, проф. Д. Горняткевич виголосить доповідь про „Сумне і веселе в житті мистецької братії Краківської Академії в рр. 1918 — 1930. Доповідь доповнить п. С. Литвиненко. Початок о год. 8-й вечорі.

ЖОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

РОЗШУКИ

Дмитро Кочерга пошукує свого сина ІВАНА КОЧЕРГА, років 28, який до 1945 р. перебував в Німеччині, в Берліні. Хто знав би дещо про нього, прошу подати вістку на адресу:
DMYTRO KOCHERHA
520 E. 11 St., New York 9, N. Y. U.S.A.

АННА СЛАВУТА пошукує свою сестру Варварку ГОЛОДНЮК з дому, зі села Стриївка, пов. Збараж. Одружена за Петром Кріль. Перед першою війною мешкала в Нюарку, Н. Дж. Хто знав би про них або вона сама, прошу зголоситися на адресу: KOZMA SLAVUTA, P. O. Fisher Branch, Manitoba, Canada.

ЗАКЛИК

до б. учениць і учнів середніх шкіл Перемишля та до всіх колишніх жителів перемиської землі.

З'їзд б. викладачів, учениць і учнів перемиських середніх шкіл, який відбувся в Ню Йорку 4-го липня 1953 р., вирішив приготовити видання Альманаха, присвяченого Перемиській Землі і Перемишлеві, як українському історичному, культурному і політичному центрові. Організаційний Комітет в порозумінні з іншими учасниками з'їзду перетворився у Видавничий Комітет для справ Альманаха „Ураїнський Перемишль".

Видавничий Комітет вирішив, що запланований Альманах мав би включати в собі історично - документарні матеріяли про місто Перемишль та про перемиську землю, про їх відвічно український характер, то про їх ролю, як найбільш на захід висуненого українського культурного і політичного осередку в давньому минулому і в новіших часах, аж до нашої доби включно. Сюди увійшли б також дані про розвиток культурного і громадськкого життя Перемишля, а зокрема про научні і виховні заведення.

Видавничий Комітет уважає, що поскільки український нарід ніколи не резигнував і не резигнує з його західних окраїн, наш Альманах може у відповідний час стати причинком для майбутньої документації прав українського народу до тих земель.

Редакційна Колеґія, яка під головством проф. Б. Загайкевича творить одну частину Видавничого Комітету, впевнилась вже у співпраці в нашому Альманасі слідуючих авторів: проф. М. Андрусяка, інж. А. Артимовича, о. проф. П. Голинського, д-ра Б. Гука, д-ра С. Дмоховського, проф. Б. Загайкевича, ред. Е. Зиблікевича, А. Кігічака, Р. Колодія, проф. В. Кубійовича, Б. Кравцева, І. Красника п-і О. Кузьмович, А. Курдидика, проф. Я. Пастернака, д-ра М. Прокопа, п-і І. Савицької, І. Смолія, Е. Стахова, проф. М. Терлецького, інж. М. Трембіцькогого, д-ра Т. Шкурата та переговорює іще з дальшими авторами.

Альманах „Український Перемишль" є подуманий, як книга формату великої вісімки, на не менше як 300 сторін друку (без ілюстраційної частини) в тиражі 1,500 примірників. Кошти видання розраховується на 3,000 ам. долярів.

Видавничий Комітет звертається цією дорогою до всіх б. мешканців Перемиської землі і до українського громадянства і просить:

1.) Вступити як найскорше з нами у зв'язок та подати нам Ваші думки в питанні Альманаха „Український Перемишль". Зокрема проситься подавати суґестії, що відносяться до його документаційно-історичної частини і то зарівно якщо йдеться про матеріяли як і про евентуальних додаткових авторів.

Тому проситься слати документи до історії перемиських шкіл та культурних і громадських установ, знимки, виказки, відзнаки, документарні спомини тощо.

Всі матеріяли по використанні будуть повернені. Адреса редакційної колеґії:

Prof. B. Zahaykewycz
624 Walnut St., Roselle, N. J.

2.) Задеклярувати суму на видання Альманаха, зазначуючи, чи висилаєте її негайно, чи в короткому часі, в цілості чи частинно. Дотеперішні видатки Видавничого Комітету уже тепер вимагають певних фінансів, хоча вся праця виконується безплатно і гонорувати статті будеться лише у виїмкових випадках. Тому скора вплата датку може тільки приспішити появу Альманаха. Список жертводавців буде поміщений в Альманасі. Листування у фінансових справах проситься слати на адресу:

A. Buk
417 Pacific Ave., Jersey City, N. J.

3.) Організувати в місці Вашого побуту в ЗДА чи Канаді прихильників Альманаха „Український Перемишль" з поміж колишніх жителів перемиської землі, зокрема серед б. учасників середніх шкіл нашого міста, присилати їх адреси та пропонувати їм включитися в спільну акцію для видання Альманаха.

Листування проситься спрямовувати на адресу:

Orest Semchyshyn
452 E. 139 St., New York 54, N. Y.

Виданням Альманаха „Український Перемишль" мав би бути частинно принайменше сплачений намй той довг, що його ми маємо у відношенні до тих українських земель, що на них ми виросли і виховувались, на яких похоронені наші предки і рідні, а які сьогодні також формально знайшлися поза Україною.

Видавничий Комітет для справ Альманаха „Український Перемишль":

Ред. Зиблікевич, голова; члени: проф. Загайкевич, (голова ред. колеґії); інж. О. Семчишин, п-і І. Савицька, Е. Колодій, А Бук, д-р М. Прокоп, д-р В. Савчак, Е. Стахів, П. Яцняк.

● **Червоний Китай** має дістати до кінця цього місяця від СССР, Румунії і Східньої Німеччини 2,500 тисяч тонн фабричних машин і приладдя для верчення нового шибу в басейні Шешуану в західньому Китаї.

● **Вальтер Ульбріхт**, генеральний секретар східньо - німецької комуністичної партії, важко захворів. Це стало відомо після того, як його не було на великкому прийнятті, влаштованому президентом Східньої Німеччини, Вільгельмом Піком. Прем'єр Отто Гротеволь є на відпустці і його заступав Гайнріх Рав. Ульбріхт Пік і Гротеволь — мають московський вишкіл. Ульбріхт був совєтським громадянином.

ІНДІЯНИ В ЗДА

(Закінчення зі стор. 2)

відділ обіймає організацію лікарської амбуляторної мережі, шпитальну опіку, сестерські пункти й запобіжні-гігієнічні заходи.

А проте, Відділ охорони здоров'я не може вповні виконувати свої завдання через невистачальність фондів, недостачу лікарсько-медичного персоналу та інші причини, зв'язані з культурно-побутовими особливостями життя індіян.

Найбільшу увагу звертається тепер на: 1, поборювання туберкульози, 2. зниження високої смертности немовлят, 3. запобіжні (профіляктичні) заходи та поборювання заразливих хвороб і 4. покращання санітарних, побутових умовин життя.

Відділ охорони здоров'я охоплює 59 шпиталів — 52 в континентальній частині і 7 на Алясці, разом на 3,449 ліжок. Поза шпиталями працює 13 осередків охорони здоров'я, що подають амбуляторну лікарську допомогу. Будується три нові шпиталі — два на Алясці (на 400 і 60 ліжок) і в Тюба Сіті, Арізона (на 75 ліжок) для невого резервації.

Треба завважити, що Відділ охорони здоров'я не творить окремої лікарської й шпитальної мережі в місцях, де індіяни можуть користатися з існуючих медичних закладів.

В 1953 році на стані Бюра для індіянських справ було 145 шпитальних лікарів на 157 затверджених місць. Щоб обсадити всі потрібні лікарські місця, треба 200 лікарів. Допоміжний медичний персонал виповнений здебільша індіянами. Вони мають першенство при прийманні на посади в усіх закладах Бюра.

Закінчення

Один старий індіянин висловив таку думку: „Якби біла людина потрактувала нас як дорослих, ми стали б зрілими мужами. Однак вона повелася з нами, як з дітьми, і тому опіка над нами є конечна".

Дехто з білих людей заявляє, що відсталість індіян є виною переважно самих індіян, наслідком природного лінивства, недбальства і нехіті їх до всього нового. Ті, що щиро бажають відродження індіян, висловлюються обережніше і здають собі справу, що індіяни не можуть бути залишені самі на себе, а потребують ще опіки уряду, яка не обмежувала б а заохочувала їх ініціятиву для повнішого розвитку і виходу із стану байдужости до почування повноправного й вартісного члена американської спільноти.

(Кінець)

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
на запрошення
Самостійного Золотого Хреста ч. 1 в Нью Йорку
влаштовує цикль лекцій про
ПІСТРЯК (РАК, КАНСЕР)

ТРАВНЯ 22 — Д-р Я. ВОЄВІДКА: „Пістряк жіночих органів".

ЧЕРВНЯ 5 — Д-р Р. ОСІНЧУК: „Пістряк внутрішніх органів (шлунок, легені, кишковий тракт).

Лекції відбуватимуться в Українському Народному Домі. Початок о год. 5-ій попол. Вступ за добровільними датками.

ТАРЗАН, ч. 3279. Передпоказ.

"BE WARNED, TARZAN," NEMONE SAID GRAVELY. "GO BEYOND ANTHOR'S WALLS AND MY HUNTING LIONS WILL KILL YOU. I SHOULD NOT LIKE THAT."

"LIONS HAVE HUNTED ME BEFORE," TARZAN REPLIED DRYLY. "I AM STILL ALIVE. SOME OF THE LIONS ARE NOT."

"BEFORE YOU RETURN TO GEMNON'S QUARTERS," SHE SAID, LEADING HIM TO A FAR DOOR, "I HAVE SOMETHING TO SHOW YOU. COME."

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

AS THEY ENTERED THE ROOM, A LION AT ITS FAR END SPRANG TO ITS FEET WITH A TERRIFIC ROAR. 3279

— Будь обережний, Тарзане, — сказала поважно Немона. — Вийдеш поза мури Антору, вважай, щоб мої гончі леви не розірвали тебе. Я б цього не хотіла.

— Леви полювали на мене вже давніше, — сухо відповів Тарзан. — А я ще живу, а деякі леви — ні.

— Поки ви вернетеся до Гемнонового мешкання, — сказала вона, провадячи його до далеких дверей, — а маю вам дещо показати. Ходіть.

Коли вони ввійшли до кімнати, з її далекого кінця з жахливим риком прискочив до її стіп лев.

НІОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори членів Б-ва св. Арх. Михаїла відд. 350 відбудуться в неділю, 23-го травня, о год. 2. попол., в залі Укр. Клюбу, 33 Beckley Ave. Буде поданий звіт з нарад делеґатів стейту Конектікат. Довгуючих членів проситься вирівняти вкладки бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Карий, предс.; В. Влащук, кас.; д-р В. Палідвор, секр.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 69 тисяч членів, є передова народна установа американських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

Посмертна Згадка

СТАХ КОНЦАР, член Б-ва. св. Арх. Михаїла відд. 476 УНСоюзу в Гудсон, Н. Й., помер по довгій недузі 12-го травня 1954 року, проживши 67 років. Покійний родився 1886 р., в селі Настасів, пов. Тернопіль, Україна. До УНС вступив 1941 р. Похорон відбувся 14. травня з погребового заведення до церкви св. Михаїла, при великім здвизі народу, Членів, Краянів, Приятелів, а відтак на цвинтар Гудсон Сіті Парк Цементрі. Оставив дружину Анну. — В. Н. П.!
П. Марик, секр.